

www.menorinka.lt
info@menorinka.lt

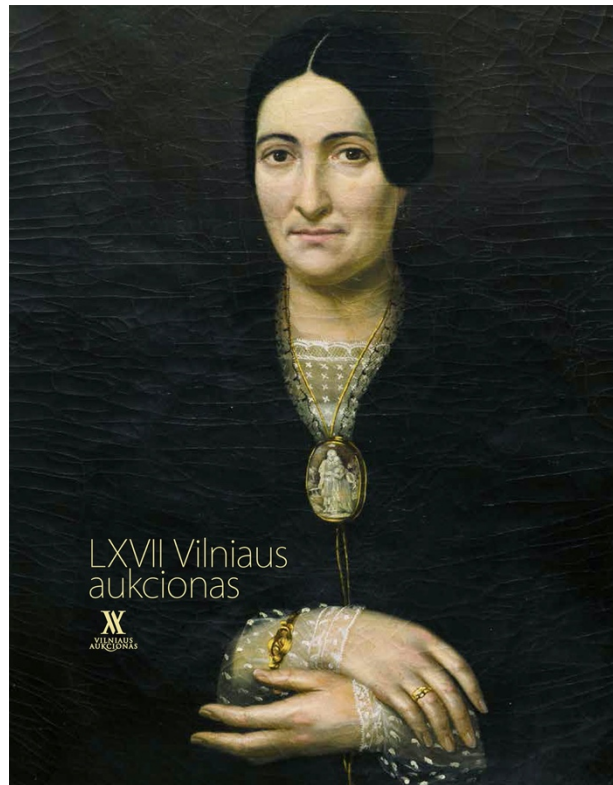
T./f. +370 5 2307 200
mob. +370 615 29023

Meno rinkos agentūra
Ligoninės g. 4, LT-01134, Vilnius
AB DNB bankas | banko kodas 40100
A/S: LT244010042401653796

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI

2021-05-07

LXVII Vilniaus aukcione – kūrinys, kurio vien pasirodymas viešumoje paliks pėdsaką meno istorijoje

Gegužės pabaigoje vyksiantis LXVII Vilniaus aukcionas atkeliauja pasipuošęs itin prabangia meno kolekcijos karūna, kurioje šalia laiko patikrintų autorių bei kūrinių žiba ir kylančios žvaigždės, o epicentre – vertybė, kurio vien pasirodymą viešumoje menotyrininkai vertina kaip reikšmingą faktą Lietuvos meno istorijai.

„Šio Vilniaus aukciono kolekcija suskirstyta į septynias temas, o iš viso ją sudaro 160 lotų – tapybos ir grafikos kūrinių, skulptūrų, plakatų, knygų ir kitų kolekcinė lituanistinių vertybių. Menas – neatsiejama mūsų gyvenimo dalis, kuri mus džiugina ir jaudina. Ypač tada, kai susiduriame su ypatingais kūriniais, kurie papildo mūsų meno istoriją, o kartais net ir ją perrašo“, – sako Vilniaus aukciono namų vadovė, menotyrininkė dr. Simona Skaisgirytė-Makselienė.

Šį kartą toks yra į aukciono kolekciją atkeliavęs kūrinys „Nežinomos kilmingos moters portretas“ (XIX a. vid.), nutapytas garsaus lietuvių tapytojo, dekoratoriaus Napoleono Mykolo Juliaus Ylakavičiaus (Napoleon Michał Juliusz Iłakowicz, 1811–1861), žinomo Cibulskio slapyvardžiu. Vilniaus dailės akademijos Dailėtyros instituto vyriausioji mokslo darbuotoja dr. (hp) Rūta Janonienė jį priskiria Vilniaus meno mokyklos auklėtinių kartai, kuri dalyvavo 1830–1831 m. ir vėliau, po pralaimėjimo, buvo priversta emigruoti. Gimęs Biržų apylinkėse, dailininkas piešimo mokėsi Vilniaus gimnazijoje pas Motiejų Pšibilskį (1795–1867), o apie 1830 m. pradėjo studijuoti tapybą Vilniaus universiteto Tapybos ir piešimo katedroje pas Joną

www.menorinka.lt
info@menorinka.lt

T./f. +370 5 2307 200
mob. +370 615 29023

Meno rinkos agentūra
Ligoninės g. 4, LT-01134, Vilnius
AB DNB bankas | banko kodas 40100
A/S: LT244010042401653796

Rustemą (1762–1835). Labiausiai jo kūrybą ištyrinėjusi menotyrininkė nurodo, kad gyvendamas emigracijoje, tęsė studijas įvairiose dirbtuvėse ir mokėsi iš tokių žymių prancūzų dailininkų kaip Pierre-Luc-Charles Cicéri (1782–1868) ir Michaelis Martinas Dröllingas (1786–1851), dirbo Prancūzijos karališkojoje kavalerijos mokykloje (*l'Ecole Militaire de Saumur*) kaip litografijos profesoriaus Charles Aubry (apie 1810–1840) padėjėjas, taip pat Londone, karalienės Viktorijos dvare, kur 1854 m. užregistravo specialios konstrukcijos reguliuojamo dydžio paveikslų rėmų gamybos patentą.

N. M. J. Ylakavičius yra nutapęs įvairių žanrų kūrinių, bet labiausiai išgarsėjo kaip portretų dailininkas, daug tapęs Paryžiuje ir Londone gyvenusių emigrantų iš Abiejų Tautų Respublikos užsakymu. Tapytojui priskiriami ir Lietuvoje esantys sienų tapybos kūriniai (Smurgainių bažnyčios freskos, altoriaus paveikslai Vidiškių, Sudervės, Juzefovo bažnyčiose).

Dr. R. Janonienės teigimu, N. M. J. Ylakavičiui būdinga kruopšti, subtili tapyba, tikslus akademinis piešinys, nesudėtingos, bet laisvos kompozicijos, o LXVII Vilniaus aukciono kolekcijoje esantis „Nežinomos moters portretas“ pasižymi visomis šiam dailininkui būdingo braižo ypatybėmis. „Kūrinys signuotas, dailininko parašas dėl autentiškumo abejonių nekelia. Sprendžiant iš vaizduojamos moters šukuosenos ir aprangos stiliaus bei detalių, paveikslas sukurtas XIX a. viduryje, apie 1850 metus“, – pastebi menotyrininkė, pridurdama, kad verta atkreipti dėmesį į portrete tapytos moters papuošalus ir ypač – kamėją, kuri kaip aksesuaras itin išpopuliarėjo Viktorijos epochoje. Šio kūrinio vertę papildo ir ypatingi rėmai: XIX a. pabaigoje portretas buvo įrėmintas 1887–1910 m. Norvegijoje veikusioje rėmų įmonėje *Rødskog Guldstefabrik* – tai liudija išlikęs oficialus rėmų gamintojo atspaudas.

„Didžioji N. Ylakavičiaus kūrybinio palikimo dalis tebėra pasklidusi po privačias kolekcijas užsienyje, todėl kiekvieno naujo jo kūrinio atsiradimas Lietuvos meno rinkoje yra reikšmingas faktas mūsų meno istorijai“, – sako dr. R. Janonienė. Keletas šio dailininko paveikslų, kurių vienas – tapytojo autoportretas, saugomi Lietuvos nacionaliniame dailės muziejuje.

Be šio ypatingo kūrinio Vilniaus aukciono rinkinys šįkart pasižymi ir itin stipria rubrika „Lietuvos dailė“. Tarp visiems gerai pažįstamų autorių, tokių, kaip Zigmąs Petravičius (1862–1955), Adomas Galdikas (1893–1969), Leonas Katinas (1907–1984), Augustinas Savickas (1919–2012), Kazė Zimblytė (1933–1999), Vincas Kisarauskas (1934–1988), Jūratis Zalensas (1952–2015), Klaudijus Petrulis (1951–2014), Stasys Eidrigėvičius, Jonas Daniliauskas, Audronė Petrašiūnaitė, Rimas Zigmąs Bičiūnas, Aloyzas Stasiulevičius, Algis Skačkauskas, Silvestras Džiaukštas, Algimantas Biguzas, Leonardas Gutauskas, Dalia Kasčiūnaitė, Vytautas Dubauskas ir kt., itin išsiskiria keletas labai ekspresyvių kūrinių.

Tai – peizažo virtuozo Jono Mackevičiaus (1872–1954) paveikslai „Našlaitės kovo mėnesį Pozitane“ (iki 1929) ir „Capri“ (1914–1929), sukurti jo gyvenimo Kaprio saloje (Italija) periodu, kuris yra vienas labiausiai vertinamų dailininko kūryboje. Taip yra dėl paprastos priežasties: nors J. Mackevičiaus kūrybos palikimas yra nemažas, tačiau bekeliaujant, daugelis kūrinių (ir ypač iš Kaprio salos) buvo parduoti turistams bei taip pateko į privačias kolekcijas be didesnės tikimybės vėl kada nors pasirodyti meno rinkoje.

Nėra abejonių, kad meno mylėtojų ir žinovų akį tikrai patrauks ir naiviojo meno atstovės, savamokslės tapytojos Petronėlės Gerlikienės (1905–1979) kūrinys „Vasara. Kristui aukojami žolynai“ (1977). Išraiškingos spalvos, potėpiai ir tarsi judančios figūros – šis darbas atspindi viską, kas būdinga visai jos kūrybai,

www.menorinka.lt
info@menorinka.lt

T./f. +370 5 2307 200
mob. +370 615 29023

Meno rinkos agentūra
Ligoninės g. 4, LT-01134, Vilnius
AB DNB bankas | banko kodas 40100
A/S: LT244010042401653796

Dar vienas išsiskiriantis darbas, kuriame tam tikra prasme įamžinta dviejų kūrėjų draugystė – dailininko Jono Švažo (1925–1976) tapytas „Profesoriaus Kairiūkščio portretas“ (1962). Yra žinoma, kad J. Švažas, studijuodamas freskų mozaikų meną Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute, susipažino su tapytoju, dailėtyrininku Vytautu Kairiūkščiu (1890–1961) ir buvo labai paveiktas jo požiūriu į meną. Bet paveiksle nutapytas ne minėtas dailininkas, o jo brolis Jonas Kairiūkštis (1896–1957), – labai žymus to meto veikėjas, kartu su dr. Jonu Šliūpu ir kitais kūręs Laisvamanių sąjūdį Lietuvoje, bendradarbiavęs kultūros žurnaluose, taip pat puikus gydytojas, eksperimentinės ir klinikinės farmakologijos pradininkas Lietuvoje, daug prisidėjęs prie neobenzinolio preparato, skirto gydyti tuberkuliozę ir alergiją, sukūrimo. Nežinia, kas paskatino J. Švažą imtis tokio portreto kūrybos jau po profesoriaus mirties, bet greičiausiai artėjant penktųjų mirties metinių sukakčiai taip siekta įamžinti jo atminimą.

Be visų kitų išsiskirs ir tradicinė rubrika „Išėivijos dailė“, kurios branduolį sudaro dar nematytų lietuviškojo abstrakcionizmo pradininku laikomo dailininko Prano Lapės (1921–2010) kūrinių kolekcija. Šalia jos rikiuosi ir kiti žinomi kūrėjai: Jonas Rimša (1903–1978), Pranas Gailius (1928–2015), Alfonsas Dargis (1909–1996), Nijolė Vedegytė-Palubinskienė, Vytautas Ignas (1924–2009) ir Vaclovas Rataiskis-Ratas (1910–1973).

„Šiame aukciono rinkinyje bus ir dvi gana naujos bei neįprastos rubrikos „*In focus*“. Vienoje jų metame žvilgsnį į plakato meną: čia bus ir agitacijų, ir teatro afišų, ir kino reklamų. Kitoje rubrikoje „*In focus*“ pristatysime į meno pasaulį tvirtais žingsniais žengiančias žvaigždes – Y kartos kūrėjus. Jie įdomūs, nes yra gimę ir užaugę jau visai kitokiame, kompiuterizuotame, pasaulyje, turi visai kitaip „įkontekstintą“ ir labai liberalią pasaulėžiūrą. Kaip jiems seksis Vilniaus aukcione – sunku prognozuoti, bet bus įdomu pamatyti, kaip jie išmėgina savo jėgas“, – teigia Vilniaus aukciono namų vadovė, kad galiausiai meno mylėtojams tikrai bus verta susipažinti su autoriais, kurie, tikėtina, vos po dešimtmečio bus pagrindiniai tapybos lauko dalyviai.

O tarp jų – beje, kaip ir šiuo metu politinėje padangėje – vyrauja kūrėjos moterys: Samanta Augutė, Dovilė Bagdonaitė, Aurelija Bernataitė, HermanDrowning (Evaldas Bubinas), Algimantas Rokas Černiauskas, Kipras Černiauskas, Mantas Daujotas, Felicija Dudoit, Linas Kaziulionis, Mone Kielė, Sandra Kvilytė, Petras Lincevičius, Goda Lukaitė, Akvilė Malukienė, Rūta Matulevičiūtė, Kristina Mažeikaitė, Indrė Mikašauskaitė, Edvinas Mikulskis, Eglė Norkutė, Viktoras Paukštelis, Gabrielė Šermukšnytė, Ieva Tulaitė, Tadas Truchill, Aira, Urbinavičiūtė.

Įdomių pažinčių žada ir rubrika „Lietuvos grafika“, kurioje visai kitokiu – ne tapytojo, o grafiko – amplua atsiskleis A. Galdikas, bus galima atidžiau pažvelgti į Rimtauto Gibavičiaus (1935–1993) iliustracijas, pamatyti Kęstučio Grigaliūno kūrybos visumą, sutikti tokius autorius kaip Elvyra Kairiūkštytė (1950–2006), Rimvydas Kepežinskas, Rimvydas Ray Bartkus, Laisvydė Šalčiūtė ir kt. Čia laukia ir staigmena: tai – grafiko specialybę turinčio, Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus direktoriaus, buvusio kultūros ministro ir UNESCO ambasadoriaus Arūno Gelūno rezervažo technika atliktas ofortas „Peizažo tyrimai“ (1994). Dar studijų Vilniaus dailės akademijoje metu sukurtas kūrinyvisiems taps ir gražia premjera, ir šio autoriaus debiutu Vilniaus aukciono namuose.

Susipažinti ir iš arčiau apžiūrėti visą LXVII Vilniaus aukciono vertybių kolekciją bus galima nuo 2021 m. gegužės 26 d. Tolerancijos centre (Naugarduko g. 10, Vilnius) įrengtoje ekspozicijoje. O jos pabaigą vainikuos 2021 m. gegužės 28 d. 18.00 val. įvyksiantis aukcionas.

www.menorinka.lt
info@menorinka.lt

T./f. +370 5 2307 200
mob. +370 615 29023

Meno rinkos agentūra
Ligoninės g. 4, LT-01134, Vilnius
AB DNB bankas | banko kodas 40100
A/S: LT244010042401653796

Visą LXVII Vilniaus aukciono kolekciją rasite čia:

<https://www.menorinka.lt/aukcionas>

Registracija dalyviams:

<https://www.menorinka.lt/registracija>

<https://live.menorinka.lt>

Daugiau informacijos:

Meno rinkos agentūra | Vilniaus Aukcionas | Galerija Kunstkamera

tel. +5 2307 200

mob. +370 615 29023, +370 685 76500,

el. p. info@menorinka.lt

www.menorinka.lt

FACEBOOK: Vilniaus aukcionas

INSTAGRAM: Vilniaus aukcionas